

*Utskottet för sysselsättning och sociala frågor
Ordföranden*

19.3.2024

Johan Van Overtveldt
Ordförande
Budgetutskottet
BRYSSEL

Ärende: Yttrande över förslaget till Europaparlamentets och rådets beslut om utnyttjande av Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter för uppsagda arbetstagare efter en ansökan från Danmark – EGF/2023/004 DK Danish Crown (2024/0044(BUD))

Inom ramen för det aktuella förfarandet har utskottet för sysselsättning och sociala frågor fått i uppdrag att lägga fram ett yttrande för ditt utskott, och har beslutat att översända detta yttrande i form av en skrivelse.

Vid utskottssammanträdet den 19 mars 2024 behandlade utskottet för sysselsättning och sociala frågor ärendet och beslutade att uppmana budgetutskottet att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas.

Med vänlig hälsning

Dragoş Pişlaru

FÖRSLAG

- A. Den 6 december 2023 lämnade Danmark in ansökan EGF/2023/004 DK/Danish Crown om ekonomiskt bidrag från Europeiska fonden för justering för globaliseringseffekter för uppsagda arbetstagare (EGF) till följd av uppsägningar hos Danish Crown samt två underleverantörer och producenter i efterföljande produktionsled i Danmark.
- B. Ansökan gäller 692 uppsagda arbetstagare under referensperioden, närmare bestämt 651 uppsagda arbetstagare vars verksamhet vid Danish Crown (Danish Crown A/S) har upphört inom den näringsgren som i den statistiska näringsgrensindelningen i Europeiska unionen (Nace rev. 2) klassificeras som huvudgrupp 10 (Livsmedelstillverkning) samt 41 uppsagda arbetstagare vid två av Danish Crowns underleverantörer och producenter i efterföljande produktionsled i Nuts 2-regionen Nordjylland (DK05). Utöver dessa arbetstagare inkluderar de stödberättigade bidragsmottagarna även 59 uppsagda arbetstagare vars verksamhet upphörde före eller efter referensperioden på fyra månader. Det totala antalet stödberättigade bidragsmottagare är 751.
- C. Kommissionen ansåg att den danska ansökan uppfyllde insatskriteriet i artikel 4.2 a i EGF-förordningen, enligt vilket minst 200 arbetstagare ska ha blivit uppsagda under en referensperiod på fyra månader i ett företag i en medlemsstat. Detta omfattar även arbetstagare som har blivit uppsagda hos underleverantörer eller producenter i efterföljande produktionsled och/eller egenföretagare vars verksamhet har upphört.
- D. Den 29 februari 2024 antog kommissionen ett förslag till beslut om utnyttjande av EGF till förmån för Danmark för att stödja återintegrering på arbetsmarknaden av 390 berörda bidragsmottagare, dvs. arbetstagare som sagts upp till följd av nedläggningen av Danish Crowns slakteri i Sæby.
- E. Danish Crown är en grupp danska livsmedelsföretag som ägnar sig åt slakt, bearbetning och försäljning av främst griskött och nötkött. Den händelse som ledde till dessa uppsägningar är nedläggningen av Danish Crowns slakteri i Sæby i Fredrikshamns kommun efter att antalet grisar som kunde slaktas hade minskat.
- F. Den danska slakterisektorn befinner sig i en strukturell kris. Sedan 2005 har antalet slaktade grisar i Danmark minskat med 4,4 miljoner (20 %). Minskningen beror till stor del på övergången från uppfödning av slaktsvin till uppfödning av smågrisar för export. Export av smågrisar är mer lönsamt för danska jordbrukare än slaktsvin på grund av låga priser på griskött.
- G. Sedan finanskrisen 2008 har antalet arbetstillfällen inom industri och produktion i Fredrikshamns kommun minskat med 36 %, vilket är en tre gånger så stor minskning jämfört med nationell nivå. Även om arbetslösheten på Nordjylland är låg (3,1 % i augusti 2023) är den något högre än det nationella genomsnittet (2,8 %). Antalet arbetslösa i regionen ökade med 10 % 2023 jämfört med 2022. Alla kommuner berördes. Antalet arbetslösa kvinnor förblev oförändrat, medan arbetslösheten bland män ökade med 20 %. Dessa könsobalanser på den regionala arbetsmarknaden skapar svårigheter vid anställning. Män arbetar främst inom den privata sektorn och är överrepresenterade inom jordbruk, industri och hantverk, medan kvinnor är

överrepresenterade inom offentlig förvaltning, utbildning, hälsa, kultur och fritid. Uppdelning efter kön av Danish Crowns uppsagda arbetstagare illustrerar denna obalans (86 % män och 14 % kvinnor). Enligt FremKom4-analysen råder det brist på kvalificerad arbetskraft på Nordjylland, både på det tekniska området (den gröna omställningen) och inom vård, hälsa och pedagogik (social välfärd). Denna brist förväntas öka.

- H. Danish Crown följde dansk lag om kollektiva uppsägningar, som föreskriver ett obligatoriskt förfarande för att informera och samråda med arbetstagarrepresentanter. Förfarandet gör det möjligt att utforska alla möjligheter att undvika eller minska antalet uppsägningar. Direkt efter beslutet att lägga ned anläggningen i Sæby inledde företagsledningen och arbetstagarrepresentanterna förhandlingar om en social plan, som omfattar erbjudanden om omställningstjänster vid andra Danish Crown-anläggningar, individuell rådgivning, anställnings- och utbildningsintervjuer samt omlokaliseringsbidrag för dem som omplacerats på ett annat Danish Crown-slakteri. I maj 2023 hölls en intern jobbmässa, med fokus på cirka 400 interna arbetstillfällen vid Danish Crown, följt av en bussresa till andra Danish Crown-slakterier i Danmark. Danish Crown bidrar också med en miljon danska kronor (cirka 134 050 euro) till den nationella medfinansieringsandelen av kostnaderna för åtgärderna.
- I. Danmark har bekräftat att de åtgärder som beskrivs nedan och som beviljas ekonomiskt bidrag från EGF inte kommer att få ekonomiskt bidrag från något annat av unionens finansieringsinstrument.
- J. Danmark har uppgett att det samordnade paketet av individanpassade tjänster har upprättats i samråd med fackföreningen NNF, i enlighet med artikel 7.4 i förordning (EU) 2021/691.
- K. Det högsta årliga beloppet för EGF får i enlighet med artikel 8 i rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen 2021–2027 inte överstiga 186 miljoner euro (i 2018 års priser).

Utskottet för sysselsättning och sociala frågor uppmanar därför budgetutskottet att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas:

1. Europaparlamentet påminner om att syftet med EGF är att visa solidaritet med och ge stöd till bidragsmottagarna. Parlamentet anser att det ekonomiska bidraget från EGF i första hand bör användas för aktiva arbetsmarknadsåtgärder och individanpassade tjänster som syftar till att snabbt återintegrera bidragsmottagarna i varaktig sysselsättning på anständiga villkor, antingen i deras ursprungliga verksamhetssektor eller i någon annan sektor. Parlamentet betonar att arbetstagare behöver förberedas för de brådskande gröna och digitala omställningarna av den europeiska ekonomin och det europeiska samhället. Parlamentet understryker i detta sammanhang att EU i hög grad bidrar, bland annat genom EGF, till finansieringen av de kvalifikationer som behövs för en rättvis omställning i linje med den europeiska gröna given.
2. Europaparlamentet delar kommissionens åsikt att villkoren i artikel 4.2 a i EGF-förordningen är uppfyllda och att Danmark är berättigat till ett ekonomiskt bidrag på 1 882 212 euro enligt den förordningen, vilket utgör 60 % av de totala kostnaderna på 3 137 021 euro, inbegripet utgifter för individanpassade tjänster på 2 878 001 euro och

utgifter för förberedande åtgärder samt för förvaltning, information och marknadsföring, kontroll och rapportering på 259 020 euro.

3. Europaparlamentet välkomnar att Danmarks ansökan utarbetades i nära samarbete med Fredrikshamns kommun, den danska myndigheten för arbetsmarknad och rekrytering och arbetsmarknadsrådet i norra Danmark, att Fredrikshamns kommun höll ett möte med relevanta utbildningsinstitutioner som kunde delta i kompetensutvecklingen/omskolningen för att anpassa utbudet till behov och förväntningar, samt att det samordnade paketet av individanpassade tjänster upprättades i samråd med fackföreningen NNF.
4. Europaparlamentet noterar att ansökan gäller 751 uppsagda arbetstagare som drabbats av nedläggningen av Danish Crowns slakteri i Sæby. Parlamentet noterar vidare att det totala antalet berörda stödmottagare som förväntas delta i åtgärderna uppgår till 390 uppsagda arbetstagare. Parlamentet konstaterar att de uppsagda arbetstagarnas profiler inte motsvarar den kompetens som efterfrågas på arbetsmarknaden, eftersom de flesta av de uppsagda arbetstagarna har låga formella kvalifikationer (46 %) eller snarare föråldrade kvalifikationer och färdigheter (40 %). De flesta arbetstagare med endast grundskoleutbildning tillhör åldersgruppen 30–39 år, medan de flesta arbetstagare med yrkesutbildning som högsta utbildningsnivå tillhör åldersgruppen 50–59 år. Parlamentet konstaterar att 41 % av de uppsagda arbetstagarna har invandrarbakgrund och inte talar flytande danska. Parlamentet noterar vidare att 85,90 % är män, 14,10 % kvinnor och 10 % under 30 år. Parlamentet betonar att dessa gruppers särskilda behov bör beaktas i samband med att de individanpassade tjänsterna tillhandahålls.
5. Europaparlamentet understryker att Danmark har bekräftat att de åtgärder som stöds genom EGF inte kommer att få ekonomiskt bidrag från något annat av unionens finansieringsinstrument.
6. Europaparlamentet noterar att de individanpassade tjänster som kommer att erbjudas arbetstagarna omfattar a) motivation (en kombination av information, motivation och rådgivning, tillsammans med profilering av arbetstagare), b) bibehållande (som syftar till att upprätthålla motivationen att delta i utbildning och kompetensutveckling genom att stödja uppsagda arbetstagare genom individuellt mentorskap och individuell rådgivning, hjälpa dem att lösa utmaningar och minimera hinder), c) utbildning i allmän kompetens (allmän vuxenutbildning som gör det möjligt att förbättra ett eller flera ämnen på grundskolenivå samt språkkunskaper i danska), d) kompetenshöjning/omskolning och e) utbildnings-/jobsökarbidrag.
7. Europaparlamentet välkomnar varmt att utbildningsutbudet togs fram med beaktande av flera studier, såsom Jobbarometer 2023 (en analys av lokala arbetskraftsbehov i Fredrikshamn, Hjørring, Jammerbugt och Brønderslev), arbetsmarknadsbalansen, som ger en översikt över sysselsättningsmöjligheter, och FremKom4-analysen av kompetenser, och att syftet är att öka de allmänna färdigheterna (inbegripet språk och räkning), de digitala färdigheterna och kompetensförbättringen för arbetstillfällen med kompetensbrist.
8. Europaparlamentet framhåller särskilt artikel 7.2 i EGF-förordningen, enligt vilken det samordnade paketet ska utformas med beaktande av de framtida

arbetsmarknadsutsikterna och kompetensbehoven, vara förenligt med övergången till en resurseffektiv och hållbar ekonomi, och inriktas på förmedling av de färdigheter som krävs i den digitala industriella tidsåldern.

9. Europaparlamentet påminner om att det samordnade paketet enligt artikel 7.2 b i EGF-förordningen får omfatta särskilda tidsbegränsade åtgärder, såsom bidrag för barnomsorg, för att underlätta för arbetssökande att delta i de erbjudna aktiviteterna.